

یاد مانده ها

از نصرت الله نوح
(۱۳۸)

www.safinehnooh.com

نظری گذرا به تأثیر تجربی - علمی ایران (۱۰)

برای شرکت در هزاره فردوسی به سال ۱۳۱۳ در مشهد

نوشین سه نمایشنامه از شاهنامه فردوسی روی صحنه برد

سرانجام «یادنامه عبدالحسین نوشین» بنیانگذار تئاتر نوین که نتیجه تلاش شاگرد وفادارش نصرت کریمی و چند تن از دیگر دست پروردگان آن روانشاد است منتشر شد. این یادنامه در واقع آئینه، تمام نمای زندگی و تلاش نوشین است که بیش از پنجاه تن از هنرمندان، بازیگران، نویسندگان و شخصیت های فرهنگی سیاسی، خاطرات و نظرات خود را پیرامون او نوشته اند. جالب اینجاست که مخالفان او نیز بر کاردانی و درایت او در فن تئاتر صحنه گذاشته اند و قدرت و استادی او را ستوده اند که البته ما در صفحات آینده از آن بهره برداری خواهیم کرد.

اینک نظرات انور خامه ای یکی از بازماندگان گروه پنجاه و سه نفر را پیرامون نوشین می آوریم. (البته می دانیم که انور خامه ای در جریان انشعاب خلیل ملکی از حزب توده جدا شد) انور خامه ای این مطالب را در کتاب «چهار چهره» که پیرامون چهار شخصیت بزرگ هنری ایران نیما یوشیج، صادق هدایت، ذبیح، بهروز و عبدالحسین نوشین نوشته آورده است:

در مواقعی که او با من سفر می رفتیم تقریباً هر روز، نه تنها در کافه های فردوسی، کنتینانتال یا نادری با هم می نشستیم، بلکه در باشگاه حزب، در روزنامه های رهبر یا مردم و جلسات حزبی نیز یکدیگر را می دیدیم و با هم بودیم. دوستی ما به

استاد نوشین قامتی بلند و استوار، همچون خدنگ، اندامی ورزیده و متناسب، پوستی گندمگون ولی تیره رنگ، صورتی کشیده و نگاهی سخت نافذ داشت. تنها نقیصه که در چهره اش به چشم می خورد، انحراف شدید بینی اش به سمت راست بود. با وجود این، همین نقیصه بر مردانه بودن قیافه اش می افزود. ولی آنچه این حالت را، این مردانگی را به سرحد کمال می رساند صدای رسا، گیرا و خوش آهنگش بود. آرام، شمرده، پرطنین و همراه با ژستهای متناسب دست و صورت سخن می گفت و شنونده را مجذوب گفتار خویش می کرد. نوشین یک ناطق و هنرپیشه تمام عیار بود.

دوستی من با او نیز از همان سال ۱۳۲۰ آغاز شد. گرچه او را نیز پیش از آنکه ببینم می شناختم، یعنی در حقیقت فقط نام و تعریف او را شنیده بودم. در ۱۳۱۴، نوشین که تازه پس از پایان تحصیلاتش در فرانسه به ایران بازگشته بود، با کمک معنوی سرهنگ مین باشیان رئیس اداره موسیقی، به مناسبت جشن هزاره فردوسی سه پرده از داستانهای شاهنامه **بیژن و منیژه**، **زال و رودابه** و **رستم و تیمینه** را روی صحنه آورد که موجب تحسین و تشویق هنر دوستان مترقی، از جمله مجله دنیا قرار گرفت. در این مجله بود که من برای نخستین بار با نام نوشین به عنوان یک کارگردان هنرمند آشنا شدم. نمایشنامه ساختن از داستانهای شاهنامه و روی صحنه آوردن آنها چیز تازه ای نبود. پیش از آن داستانهای این منظومه جاویدان مانند داستان رستم و سهراب و بیژن و منیژه را بارها نمایش داده بودند. آنچه در کار نوشین جلب توجه کرده بود شیوه کارگردانی و تنظیم نمایش بود.

کافه فردوسی پاتوق ما بود

تماس من با نوشین خیلی بیشتر از تماس با نیما حتی هدایت بود. در آن سالها ما به راستی دوست، هم عقیده و هم پیمان بودیم. از مهرماه ۱۳۲۰ یعنی روزی که من و نوشین دست یکدیگر را فشرديم تا دی ماه ۱۳۲۶ یعنی روز انشعاب، جز

صادق شباویز شاگرد وفادار نوشین در مرز ۸۵ سالگی

صادق شباویز دکلماتور و بازیگر صحنه های تئاتر که امروز ساکن آلمان است در مرز ۸۵ سالگی گام بر میدارد. مجله کاوه که به همت و تلاش شبانه روزی دوست و استادمان دکتر محمد عاصمی در آلمان منتشر می شود در زمستان سال ۱۳۸۳ بمناسبت هشتادمین سالگرد زندگی شباویز دوست دور و دیر خود مطالبی به قلم جلال سرفراز شاعر و روزنامه نگار (که روزگاری در روزنامه کیهان تهران همکار بودیم) آورده است که ما هم از آن حسن و یا سوء استفاده می کنیم.

جلال نوشته است: شب گشایش جشنواره تئاتر در برلین اعلام می کنند که صادق شباویز هنرمند قدیمی تئاتر هشتاد ساله شده است. معرفی شباویز به محمد عاصمی دوست و همراه دیر و دور او واگذار شده است و گشایش جشنواره تئاتر به عهده شباویز است. نسل امروزی تئاتر در آلمان به پیش کسوتی قبولش دارد و او نیز در انتقال تجربه هایش سنگ تمام می گذارد. در کنار او هشتاد ساله دیگری نشسته است با تقریباً یک ماه و نیم فاصله سنی: دکتر محمد عاصمی، شاعر، روزنامه نگار و هنرپیشه با تجربه و خوش مشرب. صادق به او می گوید: تو یک ماه از من کوچکتری، می دانی که احترام به بزرگترها از واجبات است. عاصمی پاسخ می دهد: البته، البته، و چه طنز ظریفی چاشنی گفته های اوست. هر دو سر و سر و گنده، آن یکی کمی عبوس و جدی، درست مثل گربه ای که در نمایش پرند آبی نقش آنرا داشت و دیگری خندان و گزیده گو.

برای یافتن عکس هشتاد سالگی شباویز به عاصمی متوسل شدم. بعد از دو سه ماه سرگردانی گفت: این آدم عکس تازه نمی گیرد می ترسد پیر در عکس بیفتد! از همان عکسی که من بمناسبت هشتاد سالگی او در کاوه چاپ کرده ام استفاده کن. گفتم: ممد جان آن عکس را دیده ام اما به قول اهل ولایت آن عکس ۸۰ سال «ندارد!». اما به ناچار چاپ کردم. البته به جای عکس پیری او عکس گرم شده از دوران جوانی را که در نقش دادستان بازی کرده است در کنار عکسهای جوانی و امروزی او چاپ کردم.

علاقه زیادی نداشت که دوستانش در این باره کنجکاوی کنند. همین قدر شنیده ام که فرزند سلطان الواعظین از وعظ مشهور مشهد بوده و در جوانی در قیام کلنل محمد تقی خان پسیان به عنوان مجاهد شرکت داشته است. پس از پایان تحصیلات متوسطه به تئاتر و هنرپیشگی روی آورده و استعداد خود را در این زمینه بروز داده بود. در اوایل سلطنت رضا شاه در کنکور اعزام محصل به اروپا شرکت می کند و برای تکمیل تحصیلات در رشته جغرافیا به فرانسه فرستاده می شود. نوشین پس از ورود به فرانسه مانند بسیاری از محصلین ایرانی دیگر دوره تکمیل زبان و ادبیات فرانسه را می گذراند و سپس در مسابقه ورود به کنسرواتوار پاریس شرکت می کند و موفق می شود. نوشین تعریف می کرد که یکی از درسهای عملی او در کنسرواتوار تمرین برای تلفظ تاتری درست کلمات بوده است. تلفظ هنرپیشه از یک کلمه با تلفظ عادی و طبیعی آن فرق دارد. هنرپیشه باید هر کلمه را طوری تلفظ کند که صدا و آهنگ آن، بدون توجه به معنی آن، تا حد ممکن رساننده محتوای کلمه باشد.

استادان دیگر نیز در آموختن ژستهای مناسب دست و صورت، نگاه داشتن اندام به تناسب نقشی که هنرپیشه بازی می کند، چگونگی حرکت هنرپیشه در صحنه و هزار نکته باریکتر از موی دیگر در هنرپیشگی، همین سختگیری را به کار می بردند. علاوه بر اینها دروس و تمرینهای مربوط به کارگردانی مانند شناخت موسیقی، دکور، گریم، نور انداختن روی صحنه، کار سولفور و غیره نیز جای خود را داشت و مستلزم زحمات فراوانی بود. پیش از نوشین غیر از نمایشنامه های قفقازی، چند تا نمایشنامه کمدهای ایرانی نیز روی صحنه می آمد و تماشاچیان زیادی داشت. بیشتر این نمایشها به ابتکار یک گروه تئاتر به نام کلوب اخوان انجام می گرفت.

دنباله مطلب در صفحه ۸

نمایشنامه هایش نیز شرکت کرده بودم. البته به عنوان تماشاچی دعوت نشده! بدین ترتیب که چون باید با هم به یک جلسه حزبی می رفتیم و او قبل از آن تمرین داشت. باری دوستی ما

صحنه ای از اجرای نمایشنامه موفق «از طبع خارج شد»

اجرای نمایشنامه «از طبع خارج شد» گذشته از این که به کارگردانی حسین خیرخواه در اجرای نمایش های سنگین صحنه گذاشت مایه افزایش اعتبار هنرپیشگان این برنامه و سایر برنامه هایی که شاکردان نوشین در تئاتر سعدی اجرا کردند شد. در این صحنه از راست محمد تقی کهنمویی، حسین خیرخواه، فلور انتظامی، مهدی امینی، ایرن عاصمی و جلال ریاحی دیده می شوند.

حدی بود که با آنکه نوشین به علت تراکم فعالیت هنری و سیاسی کمتر کسی را به خانه اش دعوت می کرد، من گاهی به خانه او نیز می رفتم و این در هنگامی بود که تازه پسرش کاوه به دنیا آمده بود. حتی یکی دو بار در جلسات تمرین

یک خدا، یک پیام، یک دین

کدام دین؟

با اینکه آداب و رسوم ادیان متفاوت هستند ولی یکتا پرستی اصل و اساس تمام ادیان است

یگانگی ادیان

قرآن ۱۳:۴۲

او همان دینی را برای شما مقرر کرد که برای نوح مقرر کرد و آنچه ما بر تو (محمد) وحی کردیم و آنچه برای ابراهیم، موسی و عیسی مقرر نمودیم: «شما باید از همین یک دین پیروی کنید و آن را فرقه فرقه نکنید...»

کتاب مقدس - مرقس ۱۸-۱۷:۱۰

چون به راه می رفت، شخصی دوان دوان آمده، پیش او زانو زده، سؤال نمود که «ای استاد نیکو چه کنم تا وارث حیات جاودانی شوم؟» عیسی بدو گفت: «چرا مرا نیکو گفتی و حال آنکه کسی نیکو نیست جز **تنها خدا**.»

تثنیه ۵-۶

ای بنی اسرائیل گوش کنید: «پروردگار خدای ما خدائست یکتا. او را با تمامی دل جان و توانایی خود دوست بدارید»

یسنا ۷:۲۴

پس من با راستی و درستکاری می خواهم که تنها تو (ای خدا) پناه و یار من باشی

جمعیت یکتا پرستان ۷۵۷۰-۹۱۶ (۴۰۸)

www.masjiduntucson.org

www.submission.org

سام فینی

مشاور املاک و وام (سانفرانسیسکو، سن حوز و بی اریا)

❖ خرید Buy ❖ فروش Sell ❖ وام Finance

Berkeley Mixed Use

Nicely remodeled Store Front with 2 Apartments on The Top, 2BR/2BA each. All New Roof, Windows, Doors, Kitchens, Baths, Appliances, Electrical, Plumbing & more. Offered: \$1,199,000

Triplex, Berkeley

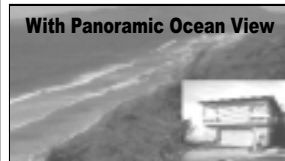
Location, Cash Flow, Investment! Gorgeous 3 plex in nice location of Berkeley with cash flow. On 1BR/1BA & Two 2BR/1BA & 3 car parking. Separated gas & electric meters. Offered: \$768,000

Daly City, Florist Business

Over 30 years of Operation, Great Cash Flow, Long or Short Term Lease Possible, \$1,600 per month rent & \$79,000 for business Including Inventory, Coolers, Tools & More! Offered: \$79,000

Daly City

3BR/2BA Up & Unwarranted 1BR/1BA Downstairs, 1800 Sq.Ft., Nicely Remodeled Kitchen, Baths, 2 Car Garage Side by Side, Unbelievable Ocean View, Hurry, Won't Last Long! Offered: \$789,000

Daly City

Westlake Olympic #1 House, 1st time on the market near 40 years! 4+BR, 2.5 BA Including One Master, 2600 Sq.Ft Living Area, 3 Car Garage Tandem, Formal Dining Room, Breakfast Nook, Eat in kitchen, Refrig, Stove & Dishwasher, Fireplace & Original Bathrooms. Offered: \$920,000

Daly City

4BR/3BA Including One master, 2220 Sq. Ft living area, Beautifully remodeled gourmet kitchen W/breakfast Nook & Island, Formal Dining Room, Professional Series stainless Appliances & double sink, refrigerator, stove & dishwasher, cabinetry, marble fireplace & Updated Bathrooms. Offered: \$935,000

(650)834-1586

www.samfini.com
Email: farsi@samfini.com
Fax: (650) 991-3630

COLDWELL BANKER
DCP
(650) 834-1586

Sam Fini
Realtor/Loan Specialist
San Francisco Bay Area